

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Дніпропетровська обласна державна адміністрація
Дніпропетровська обласна рада
Дніпропетровська торгово-промислова палата
Технологічний центр БЕТА (Іспанія)
Університет Жирони (Іспанія)
Університет Кордови (Іспанія)
Університет сільського господарства в Кракові (Польща)
Чеський університет природничих наук (Чехія)
Університет Мугла Сіткі Кочман (Туреччина)

«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ АГРАРНОЇ НАУКИ»

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції
до 100-річчя Дніпровського державного аграрно-
економічного університету
(1922–2022 рр.)**

*м. Дніпро, Україна
18 травня 2022 року*

ЧАСТИНА 2

Дніпро
2022

Редакційна колегія:

Кобець Анатолій Степанович – ректор Дніпровського державного аграрно-економічного університету, д-р н. з держ. упр., проф. (голова редакції); *Васільєва Лєся Миколаївна* – д-р н. з держ. упр., проф., проф. каф. обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету (далі – ДДАЕУ); *Галузіна Людмила Ігорівна* – канд. с.-г. н., доц., доц. каф. фізіології та біохімії сільськогосподарських тварин ДДАЕУ; *Горчаков Анна Володимирівна* – канд. с.-г. н., доц., доц. каф. водних біоресурсів та аквакультури ДДАЕУ; *Грицан Юрій Іванович* – проректор з наукової та інноваційної діяльності ДДАЕУ, д-р біол. н., проф.; *Гришко Ганна Миколаївна* – канд. тех. н., н., доц., доц. каф. цивільної інженерії, технологій будівництва і захисту довкілля ДДАЕУ; *Івболдін Олександр Олександрович* – ст. викл. каф. рослинництва ДДАЕУ; *Онопрієнко Олег Дмитрович* – д-р філософії, доц. каф. теоретичної механіки, опору матеріалів та матеріалознавства ДДАЕУ; *Ситник Світлана Анатоліївна* – начальник відділу науки та інновацій ДДАЕУ, д-р с.-г. н., доц.; *Сітковська Алла Олександрівна* – канд. екон. н., доц., доц. каф. економіки ДДАЕУ; *Чернікова Наталія Сементівна* – канд. іст. н., доц., доц. каф. філософії, соціології та історії ДДАЕУ; *Щєнова Діана Романівна* – канд. пед. н., доц., зав. каф. філософії, соціології та історії ДДАЕУ; *Sergio Ponsá Salas* – PhD in Environmental Science and Technology, Director of Beta Technological Center and Coordinator of BETA Research Group, Spain; *Maria Gisbert* – D. Sc. (Agriculture), Department of Chemical Engineering, Agriculture and Food Technology, Polytechnic School of the University of Girona, Spain; *Hynek Roubik* – PhD, assoc. prof., Group leader of Biogas Research Team, Czech University of Life Sciences Prague, Czech Republic; *Cengiz Koç* – PhD in Architecture, prof., Department of City and Regional Planning, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey; *Maciej Chowaniak* – PhD, Department of Agro Technology and AgroEcology, University of Agriculture in Krakow, Poland; *Concha Castiñeira* – Madrid, International Relations Office, University of Cordoba, Spain.

Теоретичні та практичні питання аграрної науки : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 18 травня 2022 р. : у 2 ч. / за заг. ред. А. С. Кобця. Дніпро, 2022. Ч. 2. 344 с.

Збірник матеріалів конференції акумулює результати обговорення наукової інституціоналізації системної науки – агрології та здобутків аграрної науки та освіти і супутніх галузей знань, викладених у формі тез доповідей та статей учасників заходу, проведеного з нагоди 100-річного ювілею ДДАЕУ.

Збірник складається з двох частин. У другій частині розміщено матеріали роботи секцій: гуманітаристика аграрної сфери; аграрна економіка та управління; інновації агровиробництва; менеджмент та логістика агрооб'єднань; водні біоресурси та аквакультура; рекреаційне природокористування; біотехнології.

Рекомендовано для викладачів закладів освіти, наукових співробітників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників та всіх небайдужих до питань розвитку аграрної науки та аграрного сектору в цілому.

Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій. При передруку матеріалів посилання обов'язкове.

©Автори статей, 2022
©ДДАЕУ, 2022

<i>Дідур К. М.</i> Нетрадиційні джерела інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємств.....	99
<i>Дмитренко Р. М.</i> Державне регулювання земельних відносин та водокористування в агробізнесі через створення державного водного фонду	102
<i>Дмитрієва В. А.</i> Інформаційні технології в управлінні малим та середнім бізнесом в аграрній економіці.....	104
<i>Добровольська О. В.</i> Менеджмент економічної ефективності і конкурентоспроможності підприємств під впливом різноманіття факторів впливу.....	106
<i>Дубина О. Л.</i> Засади раціональної організації роботи облікового апарату підприємства.....	108
<i>Дуброва Н. П.</i> Хеджування в системі ризик-менеджменту	110
<i>Зайка К. А., Павленко О. П.</i> Сучасні реалії глобального ринку кіберстрахування.....	111
<i>Застава І. А.</i> Бізнес-процеси в підприємницькій діяльності	112
<i>Льченко Т. В.</i> Сучасні маркетингові засоби в умовах інноваційного розвитку аграрних підприємств.....	114
<i>Кадирус І. Г.</i> Використання маркетингових заходів в підвищенні конкурентоспроможності підприємств.....	117
<i>Калашніков Д. П.</i> Сучасні методи фінансування сталого розвитку.....	120
<i>Кальна-Дубінюк Т. П.</i> Створення комплексних інтерактивних консалтингових систем в області управління аграрною економікою.....	121
<i>Карамушка О. М.</i> Управління фінансово-господарською діяльністю сільськогосподарських підприємств України.....	123
<i>Качула С. В.</i> Модернізація управління публічними фінансами в Україні.....	125
<i>Kvasova L. S.</i> Innovations in the enterprise marketing policy.....	127
<i>Kvasova L. S., Kruchko A. S.</i> Innovations in the enterprise marketing policy.....	131
<i>Кирилов І. В., Моголівець А. А.</i> Фінансова стійкість аграрних підприємств в умовах волатильності економіки.....	135
<i>Козенкова В. Д.</i> Сучасні інформаційні технології візуалізації даних в аграрній економіці.....	136
<i>Коломоєць Ю. О.</i> Комерційна таємниця в системі об'єктів права промислової власності	139
<i>Копитець Н. Г., Волошин В. М.</i> Якісна складова ринку м'яса птиці	141
<i>Кравченко М. В., Козирь Є. А.</i> Основні засади управлінських рішень та вплив функціонування інвестиційно-інноваційної безпеки в системі управління професійної (професійно-технічної) освіти.....	142
<i>Курбацька Л. М.</i> Розробка ефективних комунікаційних стратегій підприємства.....	145
<i>Локтіонова Я. Ф., Ковальова Л. О.</i> Вплив сезонності на діяльність підприємства.....	147

до 74 354 дол. в 2020 р. Однак час то та претензій залишалася стабільною протягом 2020 р., в середньому 5,62 претензії на 1000 полісів в порівнянні з 5,61 претензіями в 2019 р. [1].

Згідно з даними дослідження Світового економічного форуму The Global Risks Report 2021, кібер-ризик в останні роки міцно входять в п'ятірку найбільш явних загроз для бізнесу після інфекційних захворювань, економічної кризи та екстремальних погодних явищ. Програми захисту від кіберризиків, які сьогодні пропонують не тільки страховики, але й іншуртехи, дозволяють захистити бізнес в разі несанкціонованого списання грошей з рахунку і простою в результаті кібератаки. Компанії компенсують понесені збитки в межах застрахованих лімітів. При цьому вартість страхового поліса, який допоможе захиститися від різних кіберризиків, є набагато меншим, ніж потенційні збитки підприємства від кібератак. Кіберризик стають все більш реальними в зв'язку з органічним зростанням використання цифрових рішень. За оцінками страховиків, цей тренд в найближчі роки збережеться, а в майбутньому захист від цих ризиків стане звичайною практикою для страхового бізнесу [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. Глобальний ринок кіберстрахування. Журнал «Insurance TOP». 2021. №6(82). С.16–17. URL: <https://forinsurer.com/files/file00715.pdf>.
2. Статистика страхового ринку України. Офіційний сайт Forinsurer. URL: <https://forinsurer.com/stat>.

*Ірина Застава
(Дніпро, Україна)*

БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ В ПІДПРИСМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Створюючи власний бізнес підприємець розраховує на прибуток і подальше вдосконалення свого бізнесу. Це можливо здійснити за допомогою бізнес-процесного управління.

Бізнес-процес – це структурований, покроковий алгоритм дій співробітників в рамках розв'язання конкретної задачі. Бізнес-процес в підприємстві – це набір пов'язаних між собою дій і функцій, які необхідні для виробництва певного результату, що має цінність для зовнішнього або внутрішнього споживача. Їх не можна розглядати окремо від організації як системи, адже бізнес – це живий організм, всі складові якого пов'язані між собою.

Бізнес-процес організації починається з попиту споживача, потім дій, для отримання прибутку в межах певного напрямку бізнесу і закінчується його задоволенням. Ці процеси не завжди є оптимальними, продуманими та найбільш ефективними і зручними для виконавців, керівників та власників підприємств або фізичних осіб підприємців. Із цим можна успішно працювати оптимізуючи бізнес процеси.

Такий підхід в менеджменті дає реальну користь, хоча і трудомісткий за процесом виконання.

Складові бізнес-процесу організації поділяються на три види:

– основні – операції, які націлені на створення основного продукту або послуги;

– підтримуючі – процеси, які допомагають здійснювати основні операції;

– керуючі – функції відповідальні за управління та розвиток всієї організації.

Розглянемо бізнес-процеси в сільському господарстві.

Основні (виробничі) бізнес-процеси в рослинництві включають в себе обробку культур, на яких спеціалізується підприємство, а в тваринництві процеси розведення худоби, птиці, риби, бджіл і т. ін.

Підтримуючі (допоміжні) бізнес-процеси підприємств сільського господарства це: ремонт та обслуговування техніки; зберігання і доробка продукції; агрохімічне, ветеринарне, зоотехнічне, транспортне обслуговування; обслуговування технологічного обладнання.

Бізнес-процеси розвитку (бізнес-проекти) – це впровадження інноваційних комунікаційних технологій управління; впровадження ресурсощадних, наукомістких технологій; модернізація технологічних ліній, обладнання, будівель, приміщень, сховищ; впровадження високоврожайних сортів сільськогосподарських культур і високопродуктивних порід сільськогосподарських тварин.

Забезпечувальні бізнес-процеси – це система якості, закупівлі, реалізація, персонал, фінанси.

Бізнес-процесне управління починається з опису(моделювання) бізнес-процесів, де детально прописані всі елементи алгоритму з зазначенням обов'язків працівників, роз'єднуючи їх на види(основні, підтримуючі, керуючі).

Моделювання – один з фундаментальних інструментів, за допомогою якого систематизують і оптимізують роботу компанії для впорядкування робочих процесів. Тобто, враховуючи всі прогалини і нестыковки, показує як потрібно бути. Спочатку процеси описують в стані як є, де видно, хто за який процес відповідає і з ким взаємодіє, які ресурси і коли необхідні, що потрібно для отримання запланованого результату і як можна оптимізувати цей процес. Аналіз бізнес-процесів дозволяє виявити слабкі сторони. Так, можна побачити, на якому етапі виникають труднощі, які процедури можна скоротити, на які дії необхідно виділити більше часу і т. д.

Переваги процесного підходу:

– бізнес стає прозорим і керованим

– можливість побачити взаємодію всіх підрозділів компанії

– зрозуміти, де можуть виникати «вузькі місця» і помилки

– можливість побачити дублюючі функції

– можливість побачити відсутні кадрові одиниці

– допомагає в побудові системи мотивації співробітників

– легше проходить адаптація працівників

– кожен розуміє свою роль в бізнес-процесах, зону відповідальності і власний вплив на кінцевий результат.

Процесний підхід – це саме стабільність та певна статичність. Він підійде державним компаніям, де важлива стандартизація обслуговування. У

підприємств ініціативні і талановиті співробітники за всього бажання ніяк не зможуть себе проявити та принести більше користі та прибутку. Тому перед використанням такого підходу в менеджменті, як бізнес-процес, потрібно зважити всі за і проти.

*Тетяна Ільченко
(Дніпро, Україна)*

СУЧАСНІ МАРКЕТИНГОВІ ЗАСОБИ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

На даний час пріоритетним напрямом функціонування аграрних підприємств визнано активізацію інноваційної діяльності. Встановлено, що це, перш за все, потребує формування якісно нової системи маркетингового забезпечення інноваційного розвитку сільськогосподарських виробників, упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і використання інструментів цифрового маркетингу.

Ефективний інноваційний розвиток національного аграрного виробництва можливий лише при консолідації зусиль і взаємодії органів влади (створення сприятливих інституційних передумов і пряма підтримка інновацій); науки шляхом розробки прогресивних інноваційних технологій; освіти (підготовка і перепідготовка кадрів) та бізнесу, який має здійснювати процес інвестування інновацій та їх реалізацію на аграрних підприємствах [1, с. 461].

Результати емпіричних досліджень свідчать про недостатньо ефективне використання маркетингових інструментів в інноваційній діяльності підприємств агропромислового комплексу. Так, на підставі опитування 226 керівників і фахівців аграрних підприємств Сумської області виявлено, що повний комплекс маркетингу системно здійснюють лише 20,3% підприємств. Для 46,8% характерними є окремі ситуаційні маркетингові перетворення. Решта (32,9%) або не здійснює маркетингової діяльності взагалі, або вона має епізодичний чи формальний характер [2, с. 66].

На основі узагальнення теоретичних і прикладних досліджень визначено основні переваги застосування інформаційно-комунікаційних технологій як важливого маркетингового інструменту в інноваційній діяльності аграрних підприємств (табл. 1).

Таблиця 1. Переваги інформаційно-комунікаційних технологій в інноваційній діяльності аграрних компаній

Переваги	Зміст
Скорочення витрат на транспортування та логістичну діяльність	Аграрні підприємства та фермерські господарства отримують інформацію за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, що дозволяє їм не відвідувати ринок. Це, в свою чергу, надає можливість координації дій з іншими місцевими фермерами, зокрема в частині спільної доставки продукції на віддалені ринки. Крім цього, спостерігається більш ефективне використання складів, пакувальних, транспортувальних і переробних можливостей; удосконалений моніторинг і координація фрахтових транспортних